

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2113

Vragen van het lid **Podt** (D66) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het rapport «Investeren in samenleven. Hoe arbeidsmigranten beter ingebed kunnen worden in de Nederlandse samenleving» van de Adviesraad Migratie* (ingezonden 10 april 2025).

Antwoord van Minister **Van Hijum** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 8 mei 2025)

Vraag 1

Bent u bekend met het rapport «Investeren in samenleven. Hoe arbeidsmigranten beter ingebed kunnen worden in de Nederlandse samenleving» van de Adviesraad Migratie?¹

Antwoord 1

Ja, ik heb het rapport op 8 april jl. in ontvangst genomen.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de constatering dat 55% van de arbeidsmigranten hun kennis van de Nederlandse taal als slecht tot zeer slecht inschat? Bent u het eens met de conclusie van de Adviesraad dat gebrek aan taalvaardigheid leidt tot slechtere toegang tot overheidsdiensten, lagere zelfredzaamheid en minder kansen op de arbeidsmarkt? Welke gevolgen heeft dit gegeven voor de rest van de samenleving?

Antwoord 2

Het is zorgwekkend dat 55% van de arbeidsmigranten hun kennis van de Nederlandse taal als slecht tot zeer slecht inschat. Temeer omdat een aanzienlijk aandeel van de arbeidsmigranten voor langere tijd in Nederland verblijft. Ik onderschrijf de conclusie dat dit onder meer leidt tot slechtere toegang tot overheidsdiensten, lagere zelfredzaamheid en minder kansen op de arbeidsmarkt.

Het goed functioneren van een samenleving vraagt om elkaar te kunnen ontmoeten, verstaan en te begrijpen. Daarom wil ik met een brede aanpak de sociale inbedding van arbeidsmigranten verbeteren. Voor de zomer zal ik met

¹ Adviesraad Migratie, 8 april 2025, «Investeren in samenleven» (<https://www.adviesraadmigratie.nl/publicaties/adviezen/2025/04/08/investeren-in-samenleven>).

een brief komen naar de Tweede Kamer, waarin ik inga op mijn beleid. Hierbij kom ik namens het kabinet ook met een reactie op het rapport.

Vraag 3

Erkent u dat arbeidsmigranten steeds vaker langdurig in Nederland verblijven, en dat dit niet altijd goed te voorspellen is bij aankomst? Erkent u dat dit gegeven betekent dat andere beleidsinspanningen vereist zijn? Welke aanpassingen in het beleid gaat u doen om hier rekening mee te houden?

Antwoord 3

Ik zie dat een aanzienlijk gedeelte van de arbeidsmigranten uit andere EU-landen na vijf jaar nog in Nederland verblijft. Bij arbeidsmigranten uit de EU is dat een derde en van buiten de EU/EFTA is dat bijna de helft (46%).² Voor met name de groep die voor langere tijd of permanent in Nederland blijft is het belangrijk dat zij goed sociaal ingebed worden in de Nederlandse samenleving. Met hierbij aandacht voor taal, informatievoorziening, ontwikkeling op het werk en het ontmoeten van Nederlandse burgers. In de brief, benoemd bij vraag 2, zal ik hier verder op ingaan.

Vraag 4

Zijn er arbeidsmigranten die op dit moment wel toegang hebben tot taalaanbod? Zo ja, hoe dan?

Antwoord 4

Ja, hiervoor zijn verschillende mogelijkheden via gemeenten en werkgevers.³ Ook kunnen arbeidsmigranten zelf via private taalaanbieders de Nederlandse taal leren.

Arbeidsmigranten kunnen gebruikmaken van het taalaanbod dat gemeenten aanbieden aan inwoners van hun gemeenten. Het Rijk stelt hiervoor structureel 80 miljoen euro beschikbaar aan gemeenten via de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB). Het kabinet heeft in 2025 10 miljoen euro extra beschikbaar gesteld via de WEB om extra taallessen voor arbeidsmigranten en Oekraïense ontheemden te faciliteren. Ook kunnen EU-arbeidsmigranten onder bepaalde voorwaarden een lening van maximaal 10.000 euro aanvragen bij DUO om vrijwillig een inburgeringscursus te volgen. Daarnaast bieden werkgevers soms ook mogelijkheden aan. Dit kunnen zij uit eigen middelen financieren, waarmee zij investeren in de capaciteiten van hun (nieuwe) werknemers. Bovendien zijn er voor werkgevers verschillende subsidies om taalactiviteiten voor arbeidsmigranten (deels) te bekostigen. Denk hierbij aan de subsidieregelingen SLIM en ESF+. Ook bieden O&O-fondsen in verschillende sectoren hiervoor mogelijkheden, zoals in de uitzend- en schoonmaaksector.

Vraag 5

Op welke manier wordt er op dit moment beleid gevoerd dat specifiek gericht is op taalonderwijs voor arbeidsmigranten, en acht u dat voldoende? Welke verbetermogelijkheden ziet u?

Antwoord 5

Het verbeteren van de taalvaardigheid van arbeidsmigranten vind ik essentieel. Ik zie hiervoor verschillende mogelijkheden. Zoals in de beantwoording bij vraag 2 aangegeven, zal ik voor het zomerreces mijn beleid op de sociale inbedding van arbeidsmigranten aan uw Kamer toesturen, waarbij ik ook in zal gaan op het verbeteren van de taalvaardigheid.

Vraag 6

Wat vindt u van de aanbeveling dat werkgevers concreet moeten bijdragen aan taalonderwijs via collectieve arbeidsovereenkomst (cao)-afspraken? Bent u bereid in gesprek te gaan met sociale partners om het opnemen van taalonderwijs voor arbeidsmigranten in cao's actiever te stimuleren?

² <https://www.adviesraadmigratie.nl/publicaties/adviezen/2025/04/08/investeren-in-samenleven>

³ Zie voor de huidige inzet Kamerbrief over betere ondersteuning voor (EU-)arbeidsmigrant | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl en IPA jaarrapportage 2024 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl, p. 59.

Antwoord 6

Ik vind dat werkgevers meer verantwoordelijkheid moeten nemen om taalscholing van arbeidsmigranten te verbeteren. Dit is ook opgenomen in het regeerprogramma. Ik onderschrijf de aanbeveling van de Adviesraad Migratie dat de collectieve arbeidsovereenkomsten een goede plek zijn om betere toegang tot taalonderwijs te regelen. Een goed voorbeeld is de schoonmaakbranche, waar in de cao afspraken zijn gemaakt over de bekostiging van taaltrajecten onder werktijd.⁴ Per taaltraject wordt € 3.875 per deelnemer beschikbaar gesteld. Ook voor arbeidskrachten met een tijdelijk contract en parttimers. Ik ga over deze aanbeveling van de Adviesraad Migratie dan ook graag op korte termijn in gesprek met de sociale partners.

Vraag 7

Is er naar uw mening op dit moment voldoende ondersteuning beschikbaar voor werkgevers die willen investeren in taalonderwijs voor hun migrantenmedewerkers?

Antwoord 7

Werkgevers kunnen nu al op verschillende manieren worden ondersteund bij het bieden van taalonderwijs aan migrantenmedewerkers.⁵ Zie ook de beantwoording van vraag 4. Tegelijkertijd vind ik dat werkgevers meer verantwoordelijkheid kunnen nemen om taalscholing voor arbeidsmigranten te verbeteren.

Daarom heb ik in het najaar van 2024 diverse partijen bij elkaar gebracht: van arbeidsmigranten, vakbonden en maatschappelijke organisaties tot werkgevers, gemeenten en kennisinstellingen. Dit omdat voor een goede aanpak de inzet van en samenwerking tussen alle betrokkenen cruciaal is. Voor het zomerreces kom ik met een brief over het verbeteren van de sociale inbedding van arbeidsmigranten. Hierbij zal ik ook ingaan op het realiseren van voldoende ondersteuning voor werkgevers die in taalonderwijs willen investeren.

Vraag 8

Welke rol ziet u weggelegd voor werkgevers bij het bevorderen van de taalbeheersing van arbeidsmigranten die bij hen in dienst zijn? Welke stappen bent u bereid te nemen om meer verantwoordelijkheid bij werkgevers neer te leggen?

Antwoord 8

Ik vind dat werkgevers meer verantwoordelijkheid moeten nemen om taalscholing van arbeidsmigranten te verbeteren. Dit is ook opgenomen in het regeerprogramma. Voor het zomerreces zal ik een brief sturen met mijn beleid om de sociale inbedding van arbeidsmigranten te verbeteren, waarbij ik ook nadrukkelijk aandacht heb voor het vergroten van de verantwoordelijkheid van werkgevers bij het verbeteren van de taalvaardigheid van arbeidsmigranten.

Vraag 9

Deelt u de analyse dat investeren in taalvaardigheid en basiskennis over rechten en plichten zowel het welzijn van arbeidsmigranten als de sociale samenhang in Nederland versterkt?

Antwoord 9

Ik onderschrijf dat de taalvaardigheid en basiskennis over rechten en plichten essentieel zijn voor de arbeidsmigranten. Zo ben ik onder meer druk bezig met de uitrol van WorkinNL-punten over het gehele land om de informatievoorziening, hulp en ondersteuning voor arbeidsmigranten te verbeteren, als onderdeel van de uitvoering de aanbevelingen van het Aanjaagteam

⁴ Werkgevers krijgen kosten kunnen voor zowel opleidings- als verletkosten een vergoeding krijgen vanuit het fonds van de schoonmaakbranche RAS.

⁵ Zie hiervoor Kamerbrief over betere ondersteuning voor (EU-)arbeidsmigrant | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl en IPA jaarrapportage 2024 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl, p. 59.

Bescherming Arbeidsmigranten. Ook werk ik aan het verbeteren van de taalvaardigheid van arbeidsmigranten via werkgevers en gemeenten.⁶

Vraag 10 en 11

Bent u bereid de aanbeveling van de Adviesraad over te nemen om een Nationaal Programma Samenleven op te zetten, gericht op taal, werk, rechten en ontmoeting?

Hoe verhoudt het huidige integratie- en inburgeringsbeleid zich tot de aanbevelingen in dit rapport? Bent u het ermee eens dat het onderscheid op het gebied van taalonderwijs tussen verschillende groepen nieuwkomers, zoals arbeidsmigranten, statushouders, Oekraïners en kennismigranten niet altijd logisch is? Is dit onderscheid volgens u wenselijk, en welke mogelijkheden of kansen ziet u om dit beleid meer te harmoniseren?

Antwoord 10 en 11

Nederland kent een brede groep nieuwkomers, zoals arbeidsmigranten, statushouders, Oekraïense ontheemden en kennismigranten. Ik hecht er veel waarde aan om de problematiek rondom de sociale inbedding van deze groepen in samenhang te bezien.

Tegelijkertijd zijn er ook belangrijke verschillen tussen deze groepen, zoals de sociaaleconomische positie en juridische verblijfsstatus en daarmee gepaard gaande verplichtingen. Dit vraagt daarom ook tegelijkertijd om een gedifferentieerde aanpak.

Vraag 12

Bent u bereid de Kamer voor de zomer een beleidsreactie op dit rapport toe te sturen waarin in ieder geval specifiek wordt ingegaan op de aanbevelingen rondom taalonderwijs?

Ja, voor het zomerreces zal ik namens het kabinet een reactie sturen op het rapport.

⁶ Zie hiervoor de huidige inzet Kamerbrief over betere ondersteuning voor (EU-)arbeidsmigrant | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl en IPA jaarrapportage 2024 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl, p. 59.